

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: kohtulõivu suurus ei saa sõltuda avalduse esitamise viisist

---

Riigikohus: kohtulõivu suurus ei saa sõltuda avalduse esitamise viisist

10. Detsember 2013

Riigikohus leiab oma tänases otsuses, et kohtusse pöördumisel ei saa riigilõivumäärad olla sõltuvad avalduse esitamise viisist, kuna sellega riivatakse lubamatult isikute võrdsus-, menetlus- ja omandipõhiõigusi.

Praegune riigilõivuseadus näeb ette tsiviilasjades erineva suurusega riigilõivud, olenevalt sellest, kas hagiavaldus on esitatud e-toimiku kaudu või muul viisil. Kehtiva regulatsiooni kohaselt tuleb näiteks 1000-eurose nõudega maakohtusse pöördudes tasuda avaldust posti teel või digiallkirjastatult saates riigilõivu 175 eurot, kuid e-toimiku kaudu esitades 125 eurot. Seadusandja on leidnud, et avalduse esitamise viisist sõltuvate riigilõivumäärade kehtestamine on õigustatud eesmärgiga soodustada menetlusökonomiat ja e-toimiku kasutamist, et seeläbi vähendada kohtute töökoormust.

Riigikohus leidis aga, et inimestel peab olema kohtusse pöördumisel õigus võrdsele kohtlemisele. Riigikohtu hinnangul ei põhjusta väljapool e-toimikut esitatud avaldused kohtutele sedavõrd suuri lisakulusid, mis õigustaks erinevat kohtlemist kohtusse pöördumisel.

Samuti märkis Riigikohus, et e-toimiku ulatuslik kasutuselevõtt ei pruugi praegusel ajal soodustada menetlusökonomiat ehk elektroonilist asjaajamist. Seda põhjusel, et e-toimiku näol on tegemist alles juurutamisjärgus oleva infosüsteemiga ja tsiviilasjades on hetkel lubatud pidada toimikut paralleelselt ka paberil, mistõttu trükitakse elektrooniliselt saabunud dokumendid siiski välja.

„Kohtu põhiseaduslik ülesanne on kaitsta inimeste õigusi ning praegusel juhul on kaalukausil õigusriigi ühed kõige olulisemad põhiõigused,“ lausus Riigikohtu esimees Priit Pikamäe. „Kui inimesel puudub oskus ja võimalus arvuti kasutamiseks, siis ei motiveeri ka rahaline surve teda esitama kohtule dokumente e-toimiku kaudu. Pigem võiks muuta e-toimiku infosüsteemi kasutajasõbralikumaks, nii et seda kasutataks vabatahtlikult. Alternatiiv oleks asetada seadusega kohtutele e-toimiku laialdasema kasutamise kohustus,“ lisas Pikamäe.

Riigikohus tunnistas tänase otsusega riigilõivuseaduse § 57 lõiked 1 ja 15 ning lisa 1 põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, milles eristatakse tsiviilkohtumenetluse riigilõivumäärasid sõltuvalt avalduse esitamise viisist.

OTSUS 3-4-1-20-13 [1]

Lugupidamisega,

Merje Talvik
Kommunikatsiooniosakonna juhataja
Riigikohus

Tel. 7309042; 5333 9846
www.riigikohus.ee [2]

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-kohtuloi-vu-suurus-ei-saa-soltuda-avalduse-esitamise-viisist#comment-0>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/?id=11&tekst=RK/3-4-1-20-13>

[2] <http://www.riigikohus.ee>